

Posudek disertační práce

Studijní program:	PREVENTIVNÍ MEDICÍNA A EPIDEMIOLOGIE
Student/ka:	MUDr. Katrin Wolfová
Název disertační práce:	Rozdíly mezi muži a ženami ve vlivu rizikových faktorů na kognitivní stárnutí. [Sex differences in risk factors for cognitive aging].
Školitel (jméno, adresa):	Doc. MUDr. Pavla Čermáková, Ph.D.
Oponent (jméno, adresa) :	Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.
Hodnocení laskavě proveďte slovním komentářem a dále písmenem X do odpovídající šedé buňky.	

1. Forma disertační práce		
a) samostatná práce zpracovaná		X
b) tematicky uspořádaný soubor uveřejněných prací s komentářem a diskuzí		
Jsou-li v souboru uveřejněných prací dle písm. b) práce, jichž je doktorand spoluautorem, je vymezen podíl doktoranda a je doložen prohlášením spoluautorů o jeho přínosu k jednotlivým pracím?	Ano	
	Ne	

2. Aktuálnost tématu disertační práce					
X	Práce je velmi aktuální		... aktuální		... není aktuální
Zdůvodnění a komentář:					
Téma práce je velmi aktuální, a to s ohledem na závažnost problematiky demence, skutečnost, že nemáme k dispozici dostupnou léčbu ale existují preventivní strategie, které mohou oddálit až 40% případů demence. Většina těchto preventivních faktorů má široký socioekonomický základ a dopad. S tím souvisí i otázka genderu a distribuce těchto faktorů, tyto otázky zatím nejsou probádány. Proto považuji tuto práci za velmi významný přínos do mozaiky tohoto poznání.					
Práce je uvedena přehledem aktuálního poznání zkoumané problematiky, charakterizuje souvislosti jednotlivých typů demence a jejich rizikových faktorů a jejich rozdíly u žen a mužů. Vysvětluje kognitivní rezervu jako významný multifaktoriální fenomén a zabývá se rizikovými faktory v průběhu významných životních etap a událostí rozdílných u mužů a žen.					

3. Cíle a hypotézy disertace – definice, adekvátnost, náročnost					
X	Vynikající		Průměrná kvalita		Podprůměrná kvalita
Zdůvodnění a komentář:					
Cíle a hypotézy disertace jsou formulovány výstižně a adekvátně – v první studii zkoumající kognitivní deterioraci, ve druhé studii socioekonomickými faktory v dětství, ve třetí studii se zabývá reprodukční anamnézou středního věku, ve čtvrté studii zkoumá MCI ve vyšším věku.					
Studie vycházejí z významné mezinárodní spolupráce, na které se autorka společně se svou školitelkou podílely a z podpory výzkumu získané i v České republice a na Univerzitě Karlově.					
V jednotlivých studiích, které jsou v práci prezentovány byly sledovány rozdíly mezi muži a					

ženami, které mohou ovlivňovat kognitivní stárnutí.

4. Metody využití v disertaci - jejich volba, adekvátnost, náročnost

☒	Adekvátní, náročné	☐	Hraniční, méně náročné	☐	Neadekvátní
-------------------------------------	--------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	-------------

Zdůvodnění a komentář:

Ve své práci autorka využívá data z mezinárodních epidemiologických studií SHARE, PROTECT, ACT a HRS. Tyto studie stručně charakterizuje. Přehledně popisuje metody statistické analýzy a prezentuje jejich výsledky.

5. Postup řešení problému a výsledky disertace

☒	vynikající	☐	nadprůměrné	☐	průměrné	☐	podprůměrné	☐	slabé
-------------------------------------	------------	--------------------------	-------------	--------------------------	----------	--------------------------	-------------	--------------------------	-------

Zdůvodnění a komentář:

Výsledky studií, které tvoří základ této disertační práce prokazují výskyt rizikových faktorů demence, které se v průběhu života mohou rozdílně uplatňovat u žen a mužů.

Výsledky studií (publikovaných či připravených k publikaci) jsou přehledně shrnuty. Jde o proces kognitivní deteriorace a deteriorace jednotlivých kognitivních funkcí u mužů a žen popsany v první studii. Dále jsou shrnuty výsledky druhé studie, která se zabývala socioekonomickými faktory v dětském věku, a to v základním zvoleném modelu i v dalších komplexnějších. Modelové situace jsou konstruovány i v další studii zabývající se reprodukční anamnézou ve středním věku a dále i ve studiích zabývajících se faktory ovlivňujícími kognitivní stárnutí.

Výsledky jednotlivých studií autorka diskutuje v kontextu dalších poznatků a současné literatury. Dokládá, že je zapotřebí dalšího výzkumu, který by více osvětlil souvislosti pohlaví a genderu a jednotlivých rizikových faktorů demence, neboť přestože se rozdíly například kognitivní deteriorace nemusí jevit ve světle současného výzkumu jako zásadní, může jejich bližší poznání přispět lepším možnostem prevence syndromu demence. Obdobně je tomu u socioekonomických faktorů uplatňujících se v dětství, v době reprodukční zralosti i v období stárnutí.

Konkrétní přínos doktoranda / doktorandky:

Autorka prokazuje některé významné rozdíly v uplatnění rizikových faktorů u mužů a u žen, a to na základě analýzy dat velkého souboru probandů zařazených do mezinárodních studií.

6. Hlavní výsledky, nové poznatky, přínosy a jejich původnost – výsledky jsou:							
☒	původní	☐	převážně původní	☐	zčásti původní	☐	nejsou původní
Zdůvodnění a komentář (přehled hlavních výsledků):							
<p>Autorka prokazuje na některé významné rozdíly v uplatnění rizikových faktorů u mužů a u žen, a to na základě analýzy dat velkého souboru probandů zařazených do mezinárodních studií.</p>							

7. Uplatnitelnost výsledků disertační práce pro rozvoj oboru Preventivní medicína a epidemiologie, případně příbuzných oborů									
☒	vynikající	☐	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá
Zdůvodnění a komentář:									
<p>Výsledky prezentované v práci považuji za vynikající nejen pro doplnění současného stavu poznání, ale i pro směřování dalšího výzkumu této problematiky.</p>									

8. Splnění cílů disertační práce									
☒	Vynikající	☐	Nadprůměrné	☐	Průměrné	☐	Podprůměrné	☐	Nesplněno
Zdůvodnění a komentář:									
<p>Cíle disertační práce tak, jak je autorka formulovala, byly splněny.</p>									

9. Publikování výsledků disertační práce - výsledky publikovány							
☒	byly	☐	byly částečně	☐	nebyly	☐	Nelze zjistit

Zdůvodnění a komentář:

Publikační výstupy jsou kvalitní (3 články v mezinárodních časopisech s IF), další jsou připravené k publikaci.

10. Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň:

☐	vynikající	☐	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá
--------------------------	------------	--------------------------	-------------	--------------------------	----------	--------------------------	-------------	--------------------------	-------

Zdůvodnění a komentář:

K formální úpravě a jazykové úrovni nemám připomínek. Práce je adekvátně strukturovaná, přehledná, výstižná.

11. Celkové hodnocení disertační práce

Tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu student/ka:	Prokázal/a	☒	Neproklázal/a	☐
--	------------	-------------------------------------	---------------	--------------------------

Požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru práce:	splňuje	☒
	nesplňuje	☐

Disertační práce požadavky uvedené v § 47 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách:	splňuje	☒
	nesplňuje	☐

Celková úroveň disertační práce je:

☒	vynikající	☐	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá
-------------------------------------	------------	--------------------------	-------------	--------------------------	----------	--------------------------	-------------	--------------------------	-------

Zdůvodnění a komentář:

Práci považuji za vynikající. Je formálně dobře členěná a přehledná, formulace jsou jasné a výstižné. Shrnuje práci na studiích, které již byly publikovány v kvalitních mezinárodních časopisech nebo jsou připraveny k publikaci.

12. Vyjádření k výsledku kontroly originality práce

Prosím, vyjádřete se k výsledkům kontroly originality práce.

Prosím zhodnoťte také způsob, kvalitu a správnost uvedených citací.

V případě shody s již publikovaným obsahem, prosím, zhodnoťte, zdali je adekvátně zdroj citován.

Vyjádřete se souhrnně, zda-li lze práci považovat za původní/originální.

Práci považuji za originální

13. Disertační práci k obhajobě

doporučuji

X

nedoporučuji

14. Otázky k obhajobě

V práci charakterizujete jednotlivé studie, ze kterých jste čerpala data. Jaké by bylo jejich srovnání z vašeho pohledu, například co do úplnosti dat, dostupnosti, uživatelského komfortu atd.

V práci zkoumáte rozdíly mezi muži a ženami, nicméně sama uvádíte problematičnost označení sexu či genderu. Jaké byste navrhovala řešení či formulaci otázek pro další vlny sběru dat?

Které parametry týkající se kognice, demence a rozdílu mezi muži a ženami v těchto studiích podle vašeho názoru chybí?

Datum: 4.9.2023

Iva Holmerová!

Jméno a podpis oponenta:

Iva Holmerová